

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: Hj. Nilsson
 Härad: TYGELSTAD Adress: N. Krårrestad
 Socken: N. Krårrestad Berättat av: Nils Persson
 Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

Uppteckningen rör	
Sädd, Märkesdagar, Kreaturen	1.
Midsommarafton, se sin lillkommande.	2.
Midsommar dagen - sjukdommar	2.
Midsommar köllratten	2.
Märkesdagar	2.
Långa istappar - bra lin	3.
Froedan - Bösa ny	3.
Dymmelrekan.	3.
Genrädret - 3dje. dag, påsk, Fastlagsmåndag	3
Valborgsmässa	4
Oppsittekväll	4
Gökotta	4
Fågellåten	4
Skörden.	4
Slakt	4
Trädjällning	4
Majvisan.	4

45.

N. Kärrestad (Ingenjör 11-2) Skåne

Några anteckningar angående gamla folk-
tankar hämtade från Aben Nils Persson å nr 2
N. Kärrestads Tugelstads härad genom Hjalmar Nilsson

Sädd: Man hade för god sed att alltid så ärter
"Patrikdagen" vilket enligt gamla almanackan var
den 16 april. Linnet skulle sås "Karolina-dagen" eller
den 20 maj. Härvid hade man för sed att kvinnor i gården
skulle gå för långt lin d. v. s. hon skulle gå och trampa
spår varefter den efterföljande mannen kunde så linnet.
För att då linnet skulle vara och bli långt, skulle kvinnan
vara iklädd (när hon gick för långt lin) vit klud, vitt
förkläde, samt hålla en vit mårduk i handen.

Bönor skulle alltid sås "Beda-dagen" = den 27 maj

Kreaturen hade man här för sed att alltid hjälpa på
bete om söndagsmorgonen när det ringde 1:ste och 2:de
gång till mässa i kyrkan. (4 sid)

Den 21 mars = Benedikta-dagen, upptecknades allt
som skedde med avseende på vädret, man ansåg näm-
ligen att sådant vädret blev den dagen, sådant skulle det bli
under den kommande våren och sommaren: t. ex. om
det regnade den dagen, kunde man vänta sig en våt sommar.

Den 25 juli var i svekersstämmelse med föregående
och hade då sin tillämpning på det efterföljande
vinterhalvåret.

Vid jul och Nyårsdagen ansågs det farligt att röra
gödseln i stallarna, utan skulle den få ligga orörd tills
röstkondag. Vid Nyårsmässa skulle alla gå till kys-
kan, den som då kom först hem, skulle vara först redan
hela året med arbetet, fått inbottat etc. Därvid
fick man alltid laga så att någon av familjemed-
lemmarna kom först.

Midsummarafton skulle man gå tyst samt
skära kvistar av 9 olika trädslag förvara dem

Tillsammans (heldt väl blandade med varandra) på loftet. För ^{att} sedan ha dem till hands vid inträffade sjukdomsfall; de ansågos ha en likande eller rent av fördrivande förmåga vid sjukdomar. Likaledes skulle onan flocka blommor flera olika slag, vrida dem tillsammans och förvara dem i tyfte som föregående.

Bada skulle man aldrig förrän efter midsommarafton, härfter ansågos ålvorna vara försvinna, dessa skulle nämligen ha farliga åkommor med sig. Från midsommar till "Båsa må" = i oktober månad, var det ingen fara med att bada.

Midsommar daggen hade avgörande betydelse med avseende på botandet av sjukdomar. Man lade ut linne lakan på kyrkogården midsommarafton för att därmed fånga daggen och sedan svepa sig i det samma.

Midsommar källvatten brukade man också förvara, man skulle gå tyst, inte tala till någon; Det fanns särskilda stenflaskor för detta ändamål, dessa förvarades väl korkade, för att sedan ha till hands vid förkyllningar sjukdomar etc. Härövan nämnde Nils Persson har uppgivit en dylik källa i Toarps, varifrån han säger att det blivit många flaskor vatten. Den äldste ägaren han kan komma ihåg hette Åke Olsson han övertämnade den till sin svärson Lars Andersson, härfter var den i ägo av Anders Hansson samt numera av Fritjöf Meirteusson.

Blasius = den 3 februari, den dagen hade man för sed att, genom lägga ut en lassviska på en sten norr om gården försöka uttöna om det blev ett gott år eller ej, om det blev gott om foder under det kommande året etc:

Därvid fick vinden falla utslaget, om lassviskan blåste bort behöfde man den inte, det ansågs då bli gott om foder och man kunde låta donfara: men blev den liggande blev förhållandet det motsatta, och då fick man ta vara på och spara på allt vad man hade ty då kom det att be-

hövas.

"Petter katt" = 22 febr.: om det frös den natten så skulle det fortsätta att frysa i 30 nätter därefter.

Matthias-dagen = 25 febr.: Matthias antogs ha kastat en varm sten i vattnet den dagen. Berättaren har själv iakttagit att efter denna dag, det trödde lika mycket snö som över vattenytan. Påledes män skulle kasta en varm sten i vattnet för att påskynda källossvinnan. (detta vad jag själv kan förstå av berättaren)

Istaggisar: Jäms det långa istaggisar i mars, betydde detta att vinet blev långt, vore de däremot korta besvärade man sig icke ens med att baka något vin.

Froedan = Vårpdagen: om det frös den natten skulle det frysa i 40 nätter därefter. (Berättarens egen erfarenhet)

Bösa uy = i maj månad: harejrin härledes sig en stuf med tillämpning på ~~den~~ som inte har foder till sin ko i Bösa uy kan får äta den död till by.

Dyrmelveckan = veckan före påsk. Dagarna Palmisönd, Blåmånd, Vidtisd, Askönd, Skärtorsd Långfred, o Helsingelörd.
Stenkakor Stenkakor Kål

På en av dagarna i dyrmelveckan sopades logan ren, varefter man sådde såd som sedan skulle ^(ligga) där på följande natt; nästa dag sådde man ett annat slags såd där, vilket i sin ordning fick ligga där till på följande dag. Detta förfaringsätt ansågs sätta hög grobarhet hos utsädet.

Gondeädret = 3 je dag påsk skulle ingenting bås även om det var aldrig så brett om med värbetet.

Fastlagsmåndag skulle griller och andra i byn rida och slå katten ur tunnan. Härvid betjänade de sig av kio för att få hästar att springa in till tunnan. Dylitea upplig har berättaren varit med på vid Stiby och Hammenhögs gästgivaregårdar. För 50 år sedan på det hela följde fästen därvid varje person fick betala en riksdaler, den som slog katten ur tunnan blev fri

för avgift: han blev också föremål för kvinnornas beundran
Valborgsmässa firades med eldar vilka tändes på höga
 backar så att det syntes vida omkring, likadant var för-
 hållandet kvällen före Kristi Himmelsfärdsdag.
 Valborg = 1 maj. Var det äldermannen, som genom
 att tuta i bya-hornet, samlade hela byns folk. Det
 blev då fäst med mat och dryck, musik och dans. Byborna
 skulle vid detta tillfälle också byta ägare. Det användes
 förutom vid detta tillfälle, också vid begravningar o.d.
 Efter dylika begravningar brukades det anordnas någon
 Staps dryckesfest (dock icke i sorgehuset) som skulle be-
 kräftas av den närmaste anhörige. Det var då förestämit
 här på orten att en husman skulle bjuda till 1 Staps
 Brännvin, en åbo 1 kanna, d.o samt en äldre förmögen åbo
 skulle bjuda 3 Staps = 1 1/2 kanna

Oppsitteskvällen börja i oktober och de fortsatte så länge
 blir fanns stundom ut i februari månad.

Gårkotta börja i november mån: Sedan de tröskat Tidigt
 på morgonen skulle ^{de} bjudas på "best" samt kaffelök
 detta prägick ända tills de fingo uttröskat.

Fågels låten l.ex. Rofinken bebödar med sitt skrikande
 snart regn. Skatan flyger alltid vid och innans regn
ensom, däremot mot torkevädes flera i flock.

Skölsvangar, finnes det gott om dylika i rågstubben
 anses regn bli bra.

Skotet skulle alltid företagas i maj (köttet kokar ut)

Trödfällning skulle ske i maj (mars månads)

Med avseende på Majvitan så överensstämmer den
 som har sjungits på orten, i huvudsak med den av
 Ruth Ingvarsson Glemminge by upptecknade n: 8 i
 "God afton om 1 hemma är".

Härmed överlämnar jag dessa rader och ber samtidigt
 om tillägget övertäckande med förfintliga bärtes.